

ERFGOEDRAAD VERSLAG VERGADERING VAN 15 JUNI 2011

Aanwezig: Ernest Van Aken, voorzitter
Sabrina Ospazi, secretaris
Edwin Deschepper, François De Keersmaecker, Bart De Schouwer, Alfons Moeyersons, Lieve Saterdag, Sofie Putteman, Herman Taelemans, leden, Jozef d'Hertefelt, plaatsvervangend lid, Steven Rits, deskundige en Jenny Goossens, bevoegde schepen.

Genodigden: Hilde Kennes (VIOE), Marjolein Van Damme (Ruimte en Erfgoed, Vlaams-Brabant) en Inge Debacker (Ruimte en Erfgoed, Vlaams-Brabant)

Verontschuldigd: Marijke d'Hertefelt, Willy Van Doorslaer, leden, Robert Meert, deskundige en Jozef De Borger, burgemeester.

---

1. Agenda vergadering 15 juni 2011

Er staat voor deze vergadering slechts één punt op de agenda: Inventaris waardevolle gebouwen: eerste bespreking van de beoordelingsfiches.

---

2. Inventaris waardevolle gebouwen: eerste bespreking van de beoordelingsfiches

---

INLEIDING

1. Voor deze vergadering zijn er 3 genodigden:
  - *Marjolein Van Damme - Erfgoedconsulent Bouwkundig Erfgoed - Ruimte en Erfgoed, Vlaams-Brabant - Mevr. Van Damme is verantwoordelijk voor de afhandeling van de beschermingsaanvragen en heeft veel ervaring inzake de inventarisatie van waardevol onroerend erfgoed.*

- *Inge Debacker - Erfgoedconsulent Bouwkundig Erfgoed - Ruimte en Erfgoed, Vlaams-Brabant* - Mevr. Debacker is de contactpersoon voor de gemeenten indien er advies moet worden gevraagd.
  - *Hilde Kennes - Erfgoedonderzoeker Bouwkundig Erfgoed - Vlaams Instituut voor Onroerend Erfgoed (VIOE)* - Mevr. Kennes heeft momenteel de inventarisatie van bouwkundig erfgoed in de Vlaamse Rand als hoofdopdracht.
2. De genodigden overhandigen een handleiding voor de inventarisatie van bouwkundig erfgoed. Deze handleiding is een **werkversie** en er wordt uitdrukkelijk gevraagd dit **enkel intern te gebruiken**.
  3. De genodigden lichten kort hun werking toe:
    - a. Een selectie voor de inventaris van het VIOE gebeurt:
      - i. nooit enkel op basis van fotomateriaal maar op zoveel mogelijk contextinformatie (bv. hoe staat het gebouw tegenover de rest ingeplant, is er een tuin/boomgaard, is er een waterput, is er gekasseid,..)
      - ii. op Vlaams niveau (= gebouwen met accenten die voor Vlaanderen belangrijk zijn). De selectie overstijgt het lokale niveau. Dit betekent echter niet dat op lokaal niveau een uitgebreidere lijst kan worden gehanteerd.
      - iii. zonder tijdslimiet (dus niet bv. de woningen tot bouwjaar 2000).
      - iv. a.h.v. een aantal criteria (deze zijn te lezen in de handleiding, pagina 5)
    - b. Er is een database waarin de gegevens voor Londerzeel reeds kunnen worden nagekeken. <http://www.inventaris.vioe.be/> Deze database bestaat uit fiches die telkens een plaatsaanduiding, een foto en een korte beschrijving van het gebouw geven. Deze fiches kunnen als voorbeeld worden gebruikt.
    - c. Er kunnen ook straatbeelden in de inventaris opgenomen worden. Hierbij wordt eventueel de melding gemaakt van een beschildering. Ook gevelkapelletjes worden vermeld.
    - d. Een selectie vraagt ook een bepaalde houding van het beleid hiernaar toe.
    - e. Momenteel werken zij samen met de Erfgoedraad van Bierbeek.

4. De Erfgoedraad licht toe dat de nood voor een inventaris ontstaan is bij zowel de administratieve diensten die moeten oordelen over de verbouwingsaanvragen, als de adviesraden zoals GECORO en de Erfgoedraad die in deze dossiers advies moeten geven, als het bestuur die over deze dossiers een beslissing moeten nemen. Deze nood was de aanleiding tot de opmaak van een inventaris maar in de praktijk blijkt deze selectie niet altijd even eenvoudig. De genodigden lichten hierbij toe dat inventarisatie steeds een selectie maken is maar dat er ook duidelijk een gradatie moet zijn in functie van het belang. (bv. documentaire waarde, lokale waarde, ..)

BESPREKING BEOORDELINGSFICHES

- *Handelsstraat 106*
  - De argumentatie voor deze woning werd uitgebreid opgenomen in de beoordelingsfiche. Hiervoor werd een eindwerk als basis gebruikt.
  - De genodigden vonden de fiche goed onderbouwd. Zij zouden dit gebouw zeker selecteren omwille van zijn architecturale kenmerken.

- *Kouterbaan 28*
  - De genodigden stelden vast dat deze woning qua architectuur minder karakter had maar dat het wel kon worden opgenomen wegens het specifieke beroep van de bouwheer (kiekenpoulier) dat eigen is aan de gemeente.

- *Handelesstraat 126*
  - De genodigden zouden deze woning opnemen ondanks het feit dat de tuin wat gewijzigd is, er vooraan bloembakken werden ingewerkt en de keuken van plaats veranderd werd.

- *Vermaesenplein 12*
  - De genodigden hebben zijn van mening dat deze woning moet bewaard blijven. Dit dubbelhuis komt namelijk voor op de lijst.

- *Sint-Jozefstraat 21-23*
  - De genodigden twijfelen over deze woning. Qua voorgevel is dit een interessant gebouw maar is het dominerend in het straatbeeld? Is er meer context voorhanden? Deze fiche moet

zeker nog worden aangevuld met stedenbouwkundige criteria en historische criteria.

- *Sint-Jozefstraat 94*
  - De genodigden zouden deze woning zeker opnemen gezien het een dorpswoning is met art nouveau elementen. Hierdoor wordt een atypische woning met een verzorgde baksteenstructuur.
- *Achterheide 50*
  - De genodigden vinden deze foto te onduidelijk om hierover uitspraken te doen.
- *Breendonkstraat 35 (Villa Vogelzang)*
  - De genodigden zouden ook hier de cultuurhistorische criteria aangevuld willen zien. Het is een mix van verschillende stijlen waarbij er geen enkele stijl uitgesproken wordt. Hierdoor typeert men deze woning als eclectisch.
- *Ursene 80 (Schaselberg)*
  - De genodigden vinden wel originele elementen terug in de gevel (datering, schrijnwerk, glasramen,..) maar het is voornamelijk het terras dat in het oog springt. Deze constructie doet afbreuk aan de gevel. Om deze reden zou het gebouw niet zou worden opgenomen op de lijst.
  - De genodigden stellen zich wel de vraag of er ook in het interieur nog originele elementen zouden zijn.
- *Sint-Jozefstraat z.n.*
  - De genodigden vinden het hekwerk en de voortuin vooraan mooie elementen waardoor de woning zeker de moeite loont om op te nemen in de lijst. De fiche moet nog wel verder worden aangevuld met contextinformatie.
- *Sint-Jozefstraat 11 (Café)*
  - De genodigden vinden dit gebouw niet in aanmerking komen voor de selectie op Vlaams niveau (architecturaal niet sterk genoeg). Indien de inrichting nog authentiek zou zijn, kan deze woning wel op een lokale lijst komen te staan.

- *Bloemstraat 40*
  - De genodigden overwegen dit gebouw op te nemen hoewel het originele schrijnwerk verloren is gegaan.

TIPS BIJ DE VERZAMELING VAN DE GEGEVENS EN DE SELECTIE

- Foto's mogen enkel van op de openbare weg worden getrokken. Achtergevels behoren tot het privédomein en zijn dus beschermd. Indien je toch een eigendom betreedt, vraag je best steeds een toelating op papier om eventuele problemen met de privacycommissie te voorkomen. Vermijd om diezelfde reden ook foto's met auto's (nummerplaten) en personen.
- Neem ook foto's van de zijgevels. Uit deze zijgevels kan je eventueel nog de oorspronkelijke dakgevels afleiden waardoor je de originaliteit van het gebouw beter kan achterhalen.
- Enkel vaste elementen van het interieur kunnen in aanmerking komen voor de selectie en eventueel een doorslag geven. (bv. schouwen wel maar geen kunstcollecties)
- Via de mutatiefiches van het kadaster kan je vaak een meer specifieke datering geven aan het gebouw. Meestal wordt de datering per kwart toegekend dus bv. 1^e kwart, 2^e kwart, 3^e kwart of 4^e kwart van de 20^e eeuw. Let hierbij op dat een woning gebouwd is NA de bouwaanvraag maar VOOR de kadasterregistratie.
- Voor kleine gemeenten ga je niet zoveel bouwdoSSIERS in het archief vinden. De eerste bouwaanvragen waren dan ook voornamelijk voor gebouwen naast de provinciale of gewestwegen. Pas later werd via de wetgeving de aanvraag tot bouw verplicht. In Londerzeel start de serie van bouwaanvragen pas echt vanaf 1962.
- Het gebruik van de gele baksteen was eerder een algemene tendens in de jaren 1920 en 1930. Met andere woorden, was het gebruik eerder tijdsgebonden dan een regionaal gegeven. Indien er een opmerkelijk aantal woningen van die stijl worden opgemerkt, kan hieruit wel afgeleid worden dat de gemeente in die periode sterk uitbreidde.
- Indien er wordt getwijfeld bij de selectie, kan het letterlijk overlopen van de criteria soms een uitkomst bieden.
- Terminologie (meer info in de handleiding vanaf pagina 29):
  - Een gebouw dat onder een dak rust, wordt als één bouwlaag beschouwd.

- Een dubbelhuis is een woning waarvan de deur/gang in het midden loopt.
- Een dieptehuis ligt meer in de nok van het dak.

BESLUIT:

1. De handleiding zal zowel digitaal als analoog onder de leden van de Erfgoedraad worden verspreid.
2. De genodigden vragen om de database na te kijken op volledigheid en eventueel nog foto's te bezorgen. (zeker de gebouwen die nog de status 'onbepaald' hebben). Bij de indiening van foto's wordt wel gevraagd om bij de benaming enkele richtlijnen te volgen. Kijk hiervoor even in de handleiding.
3. De genodigden vragen om aan de inventaris ook een beleid te koppelen anders is dit werk nutteloos. Dit beleid moet dan ook worden gecommuniceerd naar de bewoners toe (bv. Wemmel (hier wordt met codes gewerkt: 1/2/3: zeker behouden, 4/5: te bekijken, Linkebeek). Op deze manier wordt willekeur vermeden en kunnen dossiers objectief worden bekeken.
4. Indien er wordt vastgesteld dat bepaalde woningen vervallen wegens verwaarlozing, kan dit worden gemeld aan de afdeling Ruimte en Erfgoed. Zij zullen de zaak dan opvolgen.
5. Voor een beschermingsaanvraag moet het gebouw het regionale aspect overschrijden. Hiervoor zou (in zoverre de deskundigen hebben kunnen zien) enkel de Villa Van Assche in aanmerking komen.
6. De genodigden stellen als eindconclusie dat de Erfgoedraad al heel goed werk heeft geleverd. Het zal echter nog een aantal jaren duren eer de inventaris ook af zou zijn.

-----
 3. Rondvraag

Er werden geen vragen meer gesteld.

-----
 4. Volgende vergadering

De volgende vergadering zal doorgaan op woensdag 7 september 2011 om 20u00 uur in het Administratief Centrum, zaal Rik Poot.

Namens de Erfgoedraad:

Sabrina Ospazi
Secretaris

Ernest Van Aken
Voorzitter